

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring av förordningarna (EEG) nr 404/93, (EG) nr 1782/2003 och (EG) nr 247/2006 vad gäller banansektorn"

KOM(2006) 489 slutlig – 2006/0173 (CNS)

(2006/C 325/11)

Den 26 oktober 2006 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett initiativyttrande om ovanstående yttrande.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 8 november 2006. Föredragande var José María Espuny Moyano.

Vid sin 431:a plenarsession den 13–14 december 2006 (sammanträdet den 13 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 134 röster för och 6 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

fram en särskild rapport senast den 31 december 2009 och vid behov låta den åtföljas av nödvändiga förslag."

1.1 Kommittén inser att det är nödvändigt att reformera det nuvarande systemet för stöd till gemenskapens bananodlare och välkomnar därför kommissionens förslag. EESK anser dock att det är för tidigt att bedöma hur det nya schablontullsystem som trädde i kraft den 1 januari 2006 har påverkat odlarnas inkomster, och att detta system inte beaktas i tillräcklig grad i förslaget.

1.4 Kommittén föreslår att artikel 30 i förordning (EG) nr 247/2006 ändras genom att följande punkt läggs till:

"Kommissionen skall kunna tillåta att medlemsstaterna låter sina stödprogram omfatta ett särskilt förskottssystem för bananodlare."

1.2 Kommittén föreslår följande ändringar i femte skälet i förslaget:

"I avdelning III i rådets förordning (EG) nr 247/2006 av den 30 januari 2006 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden föreskrivs att det skall införas program för gemenskapsstöd till de yttersta randområdena och dessa skall omfatta särskilda åtgärder till förmån för den lokala jordbruksproduktionen. I denna förordning anges att en översyn skall göras senast den 31 december 2009. Om det visar sig att de ekonomiska konsekvenserna blir sådana att levnadsvillkoren förändras avsevärt bör kommissionen lämna sin rapport tidigare. För att beakta den mycket särskilda situation som gemenskapens bananodlare befinner sig i skall kommissionen lägga fram en särskild rapport före ovanstående datum, om bananodlarnas inkomster minskar till följd av ändringarna i importsystemet. Detta instrument verkar vara bäst anpassat för att stödja bananproduktionen i vart och ett av de berörda områdena genom att det tillhandahåller flexibilitet och decentralisering av mekanismer för att stödja bananproduktionen. Möjligheten att inkludera bananstödet i dessa stödprogram bör förbättra samstämmigheten mellan strategierna för att stödja jordbruksproduktionen i dessa områden."

1.3 Kommittén föreslår att följande nya artikel 28.3a i förordning (EG) nr 247/2006 läggs till efter artikel 3.2:

"Om bananodlarnas ekonomiska villkor försämras till följd av en ändring av importsystemet skall kommissionen lägga

2. Allmänna kommentarer

2.1 Banansektorn har mycket specifika drag och har därför blivit föremål för en särskild organisation av den gemensamma marknaden (GOM). Banansektorns särskilda karaktär beror främst på att den största delen av gemenskapsproduktionen äger rum i de yttersta randområdena, som – vilket framhålls i artikel 299.2 i fördraget – präglas av särskilda svårigheter, på att denna produktion bara står för 16 % av gemenskapsmarknaden och på att den internationella bananmarknaden praktiskt taget utgörs av ett oligopol i och med att saluföringen kontrolleras av fem stora företag.

2.2 Kommissionens förslag, som antogs efter en lång extern såväl som intern samrådsprocess, innebär en radikal förändring av det nuvarande stödsystemet för gemenskapsbananer. Det nuvarande systemet för gemenskapsstöd grundar sig på principen om kompensationsbetalningar, med ett stöd som varierar från år till år beroende på bananpriset. Det skall ersättas med ett stöd som fördelas på nationella anslag och för de yttersta randområdenas del skall ingå i de olika Posei-programmen medan de för andra produktionsområden inom EU skall ingå i systemet för samlat gårdsstöd.

2.3 Förslaget innebär en reform av följande tre gemenskapsförordningar:

2.3.1 Förordning (EEG) nr 404/93 om GOM för bananer. Här utgår avdelning II (producentorganisationer och koncentrationsmekanismer), avdelning III (system för kompensationsstöd, operativa program och röjningsbidrag) samt olika artiklar i avdelningarna IV och V som blivit föråldrade på grund av att tullkvotssystemet ersatts av ett schablontullsystem. Vissa artiklar i avdelning V ändras: Förvaltningskommittén för bananer avskaffas (hänvisningarna till denna kommitté skall anses som hänvisningar till förvaltningskommittén för bearbetade produkter av frukt och grönsaker) och bestämmelsen om att en årsrapport skall läggas fram inom ramen för förordning (EEG) nr 404/93 utgår.

2.3.2 Förordning (EG) nr 1782/2003 om 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken. Här ändras de artiklar som handlar om att bananer som inte odlats i de yttersta randområdena skall omfattas av systemet för samlat gårdsstöd. För detta ändamål ändras taken för nationella belopp för Grekland, (+ 1,1 miljoner euro), Portugal (+ 0,1 miljoner euro) och Cypern (+ 3,4 miljoner euro). Dessa medlemsstater skall fastställa referensbeloppen och det antal hektar som skall krävas för uppbärande av samlat gårdsstöd, på grundval av en representativ period mellan år 2000 och 2005.

2.3.3 Förordning (EG) nr 247/2006 om Posei-programmen för jordbruk. Budgeten för Posei-programmen skall ökas till 278,80 miljoner euro, Poseican till 141,1 miljoner euro, Poseidom till 129,1 miljoner euro och Poseima till 8,6 miljoner euro.

2.4 EESK anser att kommissionens förslag i viss mån innebär att kommissionen försummar sitt ansvar för gemenskapens banansektor, att den gemensamma organisationen för bananer praktiskt taget töms på sitt innehåll och att det finansiella stödet

till denna produkt överförs till Posei-programmens totala budget utan att man utformar ett särskilt kapitel för bananer.

2.5 Kommittén är positiv till att kommissionen föreslår ett system med fasta nationella anslag, men är rädd att den totala budget som detta resulterar i inte kommer att vara tillräcklig om gemenskapspriserna sjunker dramatiskt till följd av den omfattande avreglering av marknaden som det nya importsystemet medför och den marknadsutveckling som kan förutses följa av de pågående internationella handelsförhandlingarna.

3. Särskilda kommentarer

3.1 Kommissionen bör hitta ett sätt att upprätthålla gemenskapsramen för bananodlarnas organisationer, eftersom den europeiska banansektorn i hög grad är uppdelad på små odlare som måste sälja sin frukt på en starkt konkurrenspräglad marknad och det därför är nödvändigt med en omfattande koncentration av utbudet. Kommittén anser att denna gemenskapsram för odlarnas organisationer skulle kunna bestå om man behåller vissa bestämmelser i avdelning II i förordning (EEG) nr 404/93, framför allt artiklarna 5, 8 och 9.

3.2 Bananodling är mycket intensiv och odlingarna måste underhållas året om vilket innebär ständiga kostnader, framför allt på grund av den omfattande arbetskraften och bevättningen. Därför har man i det nuvarande systemet infört ett förskotts-system som bör behållas.

3.3 Kommissionens förslag bör preciseras i fråga om innehållet i den rapport som skall tjäna som utgångspunkt för lämpliga åtgärder om det nya importsystemet leder till inkomstförlust för jordbrukarna.

Bryssel den 13 december 2006

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Dimitris DIMITRIADIS